

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____
din _____ 2023

**privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003
(delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național
Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt).

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul justiției

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 269 va avea următorul cuprins:

„Articolul 269. Competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție

(1) Organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 181¹–182, 239–240, 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal, a celor săvârșite în conexiune cu acestea, precum și în cazul infracțiunilor comise cu folosirea situației de serviciu, prevăzute la art. 190 și 191 din Codul penal,:

1) dacă au fost săvârșite de:

a) persoane cu funcții de demnitate publică în sensul art. 123 alin. (3) din Codul penal, cu excepția primarilor și viceprimarilor satelor și comunelor, consilierilor locali ai satelor și comunelor;

b) funcționari publici de conducere de nivel superior;

c) ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații;

d) avocați;

e) executori judecătorești;

f) administratori autorizați;

g) persoane ce reprezintă conducerea, membrii consiliului, membrii organului executiv și ai comisiei de cenzori întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat;

h) persoane ce reprezintă conducerea partidelor politice;

i) persoane publice străine și funcționari internaționali în sensul art. 123¹ din Codul penal;

j) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major

General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin gradul militar de general sau un grad special corespunzător acestuia;

2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă și altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 5000 de unități convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 50000 de unități convenționale;

3) dacă valoarea finanțării, resurselor administrative, a donațiilor, alocațiilor de la bugetul de stat și/sau mijloacelor din fondul electoral utilizate la săvârșirea infracțiunii depășește 5000 de unități convenționale – în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 181² din Codul penal.

(2) Centrul Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 243 din Codul penal, dacă bunurile provin din oricare din infracțiunile prevăzute la alin. (1) ori dacă infracțiunea a fost descoperită de aceasta și nu se cunoaște infracțiunea principală.”

2. Articolul 269¹ se completează cu textul „, , cu excepțiile prevăzute de prezentul capitol”.

3. Se completează cu articolul 269³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 269³**. Competența organelor de urmărire penală
în privința unor categorii de infracțiuni

În cazurile infracțiunilor prevăzute de art. 243 și 279 din Codul penal, urmărirea penală se efectuează de organul de urmărire penală în a cărui competență se află infracțiunea în legătură cu care a fost pornită urmărirea penală.”

4. Articolul 270:

alineatul (1):

la punctul 1), literele h) și i) se abrogă;

la punctul 2), literele b) și c) se abrogă;

la alineatul (4), textul „sau, după caz, procurorul din procuratura specializată” se substituie cu textul „, , cu excepțiile prevăzute de prezentul capitol”.

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Exercițarea urmării penale în cazul infracțiunilor săvârșite de procuror în legătură cu exercițarea atribuțiilor de serviciu se efectuează de către procurorul din altă procuratură.”

la alineatul (5) cuvintele „și adjuncții săi pot” se substituie cu cuvântul „poate”.

5. Articolul 270¹ va avea următorul cuprins:

„**Articolul 270¹**. Competența Procuraturii Anticorupție

(1) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor săvârșite de angajații Centrului Național Anticorupție în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu și a infracțiunilor date în competența Centrului Național Anticorupție, săvârșite de persoanele prevăzute art. 270 alin. (1) sbp. 1) lit. a)-e).

(2) Procuratura Anticorupție conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție.”.

6. Articolul 270² va avea următorul cuprins:

„Articolul 270². Competența Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale

(1) Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale exercită urmărirea penală în cazul:

a) infracțiunilor cu caracter terorist în sensul art. 134¹¹ din Codul penal;

b) infracțiunilor prevăzute la art. 135–144, 166¹ alin. (3) și (4), 279, 283, 284, 295–295², 337–346 din Codul penal;

c) infracțiunii prevăzute la art. 243 din Codul penal, dacă bunurile provin din infracțiunile date în competență conform prezentului articol, ori dacă a fost descoperită de aceasta și nu se cunoaște infracțiunea principală;

d) infracțiunilor săvârșite de un grup criminal organizat în sensul art. 46 din Codul penal, cu excepția celor menționate la art. 269 și 270¹ alin. (1) din prezentul cod;

e) infracțiunilor săvârșite de o organizație (asociație) criminală în sensul art. 47 din Codul penal, cu excepția celor menționate la art. 269 și 270¹ alin. (1) din prezentul cod.

(2) Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de către organele de urmărire penală ale:

a) Ministerului Afacerilor Interne pentru infracțiunile prevăzute la art. 259-261¹ din Codul penal;

b) Serviciului Vamal;

c) Serviciului Fiscal de Stat.”.

Art. II. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzele penale aflate la etapa de urmărire penală, dacă nu a fost înaintată învinuirea, se transmit organelor de urmărire penală competente.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (*delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt*)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (*delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt*) este elaborat de Ministerul Justiției, urmare a propunerilor prezentate de către diverse autorități publice și a ședințelor Grupului de lucru creat pe platforma ministerului în baza Ordinului ministrului justiției nr. 71 din 14 martie 2022, în cadrul cărora, aceste propuneri au fost analizate, consolidate și inserate în proiect.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege a fost elaborat în vederea realizării mai multor acțiuni ce derivă din următoarele documente de politici:

- Obiectivul b) „Limitarea competențelor Procuraturii Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție de nivel înalt” al Acțiunii 1.2.1. „Eficientizarea activității autorităților cu competențe în domeniul anticorupției și integrității” din *Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025*, aprobat prin *Legea nr. 211/2021*;

- *Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a RM la UE*, aprobat de către *Comisia națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022*;

- *Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare (FMI)*.

În urma procesului de avizare și consultare publică a proiectului de lege pentru modificare consolidată a Codului de procedură penală, înregistrat în Cancelaria de Stat cu numărul unic 68/MJ/2023, Ministerul Justiției a recepționat mai multe propuneri de îmbunătățire a acestuia, inclusiv de ordin conceptual. Pentru a analiza și sintetiza propunerile parvenite este necesară o perioadă de timp mai îndelungată, fapt ce poate duce la depășirea termenelor de realizare a acțiunilor și a condiționalităților asumate de Republica Moldova față de partenerii de dezvoltare și UE.

În acest sens, pentru realizarea în termen a obiectivului cu privire la delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt, se impune „extragerea” din proiectul de lege pentru modificarea consolidată a Codului de procedură penală, înregistrat în Cancelaria de Stat cu numărul unic 68/MJ/2023, a intervențiilor care urmăresc îndeplinirea obiectivului respectiv.

În acord cu obiectivul trasat, proiectul urmărește delimitarea clară a competențelor între autoritățile responsabile de investigarea cauzelor de corupție,

focusat pe corupția la nivel înalt, fapt care va asigura implementarea condiționalităților din *Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a RM la UE*, aprobat de către *Comisia națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022*, precum și a *Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare*, încheiat cu FMI.

Necesitatea evaluării atribuțiilor și performanțelor reale ale instituțiilor anticorupție din Republica Moldova se impune în circumstanțele în care corupția sistemică și endemică s-a înrădăcinat, iar cauzele de rezonanță, aferente „fraudei bancare” și „spălătoriei rusești” nu au fost eficient investigate.

Fiind unul dintre principalele obstacole în dezvoltarea statului, obiectivul combaterii corupției și consolidarea autorităților anticorupție s-a regăsit de-a lungul anilor în prioritățile statului. Înregistrarea progreselor durabile în lupta împotriva corupției este condiționată de existența unor instituții cu mandate certe în combaterea corupției, care să nu lase loc de suprapuneri sau conflicte de competență.

Subiectul privind competențele organelor de drept în domeniul anticorupție, centrarea capacităților anumitor instituții pe corupția mare, a fost abordat în mai multe studii, printre care cele mai relevante sunt:

- Raportul elaborat de către Comitetul Consultativ Independent Anticorupție „*Ruperea cercului vicios: regândirea cadrului instituțional anticorupție în Republica Moldova*”¹;
- Analiza funcțională a Procuraturii Anticorupție a Republicii Moldova, elaborat în cadrul proiectului „*Asigurarea unui sistem de justiție integru, eficient și independent în Republica Moldova*” implementat de Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) cu susținerea Fundației Soros Moldova².

Toate aceste studii au fost analizate minuțios și urmare a consultărilor cu părțile vizate s-a optat pentru formula cea mai oportună contextului actual, după cum este reglementat în proiect.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Pornind de la această stare de lucruri, dar și în vederea îmbunătățirii cadrului legal existent se propun modificări esențiale întru delimitarea clară a competențelor Procuraturii Anticorupție și ale Centrului Național Anticorupție în special privind corupția la nivel înalt.

I. Competența organelor de urmărire penală în privința unor categorii de infracțiuni

Un număr mare de activități infracționale generează profituri pentru infractorii care săvârșesc infracțiunea, adesea sub formă de numerar, pe care încearcă apoi să le legalizeze prin diverse canale, cu scopul de a le ascunde originea ilegală. Grupurile criminale organizate au un numitor comun - motivul financiar, în special prin

¹ <https://ccia.md/reports/ruperea-cercului-vicios/>

² <https://ipre.md/2022/11/23/analiza-funcionala-a-procuraturii-anticoruptie-a-republicii-moldova/>

infracțiunile de trafic de droguri, trafic de ființe umane, criminalitate cibernetică, contrabanda, corupție și evaziune fiscală ceea ce generează sume colosale, care în urma spălării banilor oferă infractorilor posibilitatea de a se bucura de produsele infracțiunii fără a le dezvălui proveniența.

Combaterea fenomenului de spălarea banilor reprezintă interes deosebit la nivel internațional și european, fiind aplicate toate politicile statelor pentru a preveni și combate acest fenomen. După cum s-a menționat, activitățile infracționale necesită finanțare pentru a-și menține rețelele infracționale, a recruta noi membri, precum și pentru a comite noi infracțiuni, iar acțiunile care permit eliminarea accesului la sursele de finanțare reprezintă un instrument eficient în combaterea criminalității și asigurarea securității publice.

Subsecvent, potrivit Raportului de evaluare al sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului realizat de către Comitetul Moneyval al Consiliului European pentru anul 2019, a fost constatat că principalele riscuri naționale de spălarea banilor sunt legate de principalele infracțiuni care aduc venituri ilegale, și anume: trafic de droguri, corupție, trafic de ființe umane, evaziune fiscală și contrabandă.

Luând în considerare *Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018*, Organizația Națiunilor Unite, Interpolul și Europolul relatează, de ani de zile, în rapoartele lor, despre convergența tot mai mare dintre crima organizată și terorism. Astfel, lupta împotriva rețelelor de crimă organizată ar trebui să facă parte din orice strategie de combatere a finanțării terorismului.

Comerțul ilegal cu arme, droguri, articole din tutun și bunuri contrafăcute, traficul de ființe umane, activitățile de „racketeering” și extorcarea de fonduri au devenit modalități foarte lucrative pentru grupările teroriste, la care acestea recurg pentru a obține fonduri, ele generând în jur de 110 mld. EUR în fiecare an [exclusiv comerțul cu bunuri contrafăcute]. Legătura dintre terorism și criminalitatea organizată și legăturile dintre grupurile infracționale și grupările teroriste constituie o amenințare tot mai mare la adresa securității.

În aceeași ordine de idei, în cadrul Inspectoratului Național de Investigații al Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne, este creată Direcția investigații infracțiuni spălarea banilor și finanțarea terorismului având ca obiectiv prioritar prevenirea, descoperirea și, după caz, investigarea infracțiunilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului, lichidarea cauzelor și condițiilor ce favorizează săvârșirea infracțiunii de spălarea banilor pentru a asigura protejarea persoanei, a societății și a statului împotriva acțiunilor ilegale în acest domeniu.

Pentru combaterea eficientă a astfel de fenomene este esențial și strict necesară completarea competențelor Poliției în domeniul investigării spălării banilor și finanțării terorismului.

Prin urmare se propune modificarea *Codului de procedură penală*, fapt ce ar oferi instrumente suplimentare pentru prevenirea și curmarea criminalității și asigurarea securității publice.

În conformitate cu prevederile *Codului de procedură penală* infracțiunile de la art. 243 [Spălarea banilor] și art. 279 [Finanțarea terorismului] din *Codul penal* sunt de competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, care

efectuează urmărirea penală în cauzele penale de corupție și a celor conexe corupției, precum și a faptelor de comportament corupțional.

Astfel, infracțiunile generatoare de profit săvârșite de către o grupare criminală, asociație, sau organizație criminală, trafic de droguri, traficul de ființe umane, contrabanda și evaziunea fiscală, ce constituie unele din principalele amenințări legate de spălarea de bani și finanțarea terorismului, nu sunt în competența Centrului Național Anticorupție, din acest considerent este necesar sporirea capacităților de investigație a organelor de urmărire penală pentru infracțiunile menționate.

Subliniem că, completarea *Codului de procedură penală* cu **art. 269³** [Competența organelor de urmărire penală în privința unor categorii de infracțiuni] cu următorul cuprins: „În cazurile privind infracțiunile prevăzute de art. 243 și 279 din *Codul penal*, urmărirea penală se efectuează de organul de urmărire penală în a cărui competență se află infracțiunea în legătură cu care a fost pornită urmărirea penală” este necesară luând în considerare provocările la nivel regional și mondial, fiind oportună oferirea unor instrumente suplimentare pentru combaterea eficientă a unor astfel de fapte.

II. Delimitarea clară a competențelor Procuraturii Anticorupție și ale Centrului Național Anticorupție în ceea ce privește corupția la nivel înalt

În Raportul „*Ruperea cercului vicios: regândirea cadrului instituțional anticorupție în Republica Moldova*”, Comitetul Consultativ Independent Anticorupție a punctat:

„Procuratura Anticorupție (PA) a fost creată în 2016 pentru a combate corupția la nivel înalt, dar o perioadă îndelungată a redirecționat o mare parte din resursele sale limitate, dacă nu chiar majoritatea resurselor către corupția mică. Palmaresul acesteia în ceea ce privește corupția la nivel înalt este extrem de sărac. În 2020, de exemplu, niciun oficial de rang înalt din Republica Moldova nu a fost condamnat pentru acte de corupție. În 2021 un judecător a fost condamnat pentru îmbogățire ilicită de către prima instanță, dar rămâne în funcție până la epuizarea căilor de atac. Judecătorii au amânat în mod evident ședințele de judecată în cauze de rezonanță, iar procurorii au tergiversat avansarea investigațiilor privind acuzațiile de corupție. Aceste practici încă persistă”

Astfel, experții au remarcat cu titlu de recomandare că, urmează a fi modificate competențele Procuraturii Anticorupție pentru a se concentra la instrumentarea cauzelor de corupție la nivelul cel mai înalt. Or, actualul cadru legislativ care reglementează mandatul Procuraturii Anticorupție nu atinge obiectivul și scopul creării acestei procuraturi specializate - urmărirea penală eficientă și concentrată pe marea corupție.

Pe de o parte, *Codul de procedură penală* include un număr semnificativ de infracțiuni care nu sunt infracțiuni de corupție (în sensul capitolului III din UNCAC [Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției]) și nici măcar infracțiuni asociate cu corupția care țin de competența Procuraturii Anticorupție. În plus, lista persoanelor care fac obiectul mandatului Procuraturii Anticorupție pare a fi prea largă, iar pragul la atingerea căruia cazul va fi deferit competenței Procuraturii

Anticorupție este destul de scăzut (aproximativ 12.670 de euro în ceea ce privește beneficiul ilegal și aproximativ 126.700 de euro în ceea ce privește prejudiciul) . Pe de altă parte, nu toate infracțiunile care sunt asociate cu corupția și care ar putea fi atribuite în mod rezonabil competenței Procuraturii Anticorupție sunt incluse în mandatul său prin art. 270¹ din *Codul de procedură penală*.

În acest sens, una din recomandări vizează limitarea competenței Procuraturii Anticorupție la exercitarea urmăririi penale doar la cele mai relevante infracțiuni de corupție și infracțiuni conexe corupției.

În acest scop, se recomandă excluderea din categoria infracțiunilor de corupție și celor conexe: manipularea unui eveniment sau pariurile aranjate (articolele 242¹, 242²), precum și primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației (art. 256) și includerea în această categorie a următoarelor infracțiuni: spălarea banilor (articolul 243 CP - în ceea ce privește veniturile provenite din corupție), îmbogățirea ilicită (articolul 330² CP), falsul în documente contabile [articolul 335¹ CP] și falsul în declarații [de avere și interese personale] [articolul 352¹ alin. (2) CP] (în cazul dacă sunt comise de funcționari publici de rang înalt). Aceste intervenții ar determina organele anticorupție să se concentreze asupra urmăririi penale eficiente a crimelor de corupție de nivel înalt și să ofere mai multe mijloace de combatere a fenomenului corupției. Se recomandă ca investigarea și, deci, controlul asupra cauzelor penale privind celelalte infracțiuni să fie transferate la alte organe de urmărire penală cu dislocare teritorială.

Pornind de la acest deziderat, prin proiect se propune modificarea **art. 269** din *Codul de procedură penală* pentru a abilita Centrul Național Anticorupție cu efectuarea urmăririi penale în privința infracțiunilor 181¹–182, 239–240, 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din *Codul penal*, a celor săvârșite în conexiune cu acestea, precum și în cazul infracțiunilor comise cu folosirea situației de serviciu prevăzute la art. 190 și 191 din *Codul penal* în cazul în care acestea au fost săvârșite de subiecții prevăzuți în actuala redacția a art. 270¹ alin. (1) pct. 1) din *Codul de procedură penală*, cu includerea în lista respectivă a persoanelor publice străine și funcționarii internaționali.

Din aceleași rapoarte deducem că atât Centrul Național Anticorupție (CNA), cât și Procuratura Anticorupție (PA) sunt în prezent supraîncărcate cu dosare de corupție mică și nici o instituție nu se concentrează asupra corupției la nivel înalt și a corupției sistemice. Se propune ca funcția de investigare penală pentru **corupția la nivel înalt** să fie concentrată în cadrul **PA**, iar **CNA** ar trebui să investigheze **corupția sistemică**, pe când **corupția mică** ar trebui să fie investigată de către organul de urmărire penală a Ministerului Afacerilor Interne (**MAI**), care urmează să coopereze cu CNA în vederea consolidării capacităților de investigare a acestor cazuri în cadrul MAI. Această delimitare a funcțiilor va limita riscul apariției conflictelor de competență, va contribui la specializarea profesioniștilor implicați în instrumentarea cauzelor de corupție, va asigura randamentul proceselor în curs de derulare și celor ulterioare prin focusarea pe domenii certe de competență.

Pentru a răspunde acestor necesități, proiectul propune reglementarea limitei mărimii beneficiului ilicit (5 000 de unități convenționale) și a prejudiciului cauzat (50 000 de unități convenționale). Anume depășirea acestor cwantumuri ale pragului

pecuniar vor constitui criteriu de delimitare a competențelor de urmărire penală pentru infracțiunile de corupție ce vor intra din jurisdicția organului de urmărire penală al MAI în jurisdicția CNA.

Astfel, prin aceste modificări se urmărește sporirea eficienței și capacității Procuraturii Anticorupție la investigarea corupției la nivel înalt, având drept efect reducerea considerabilă a listei persoanelor care cad sub incidența mandatului procurorilor din Procuratura Anticorupție (doar înalții demnitari/funcționari). În context, la **art. 270¹** din *Codul de procedură penală* se propune ca Procuratura Anticorupție să exercite urmărirea penală în cazurile infracțiunilor date în competența CNA, dacă sunt săvârșite de:

- a. Președintele țării;
- b. deputați;
- c. membri ai Guvernului;
- d. judecători;
- e. procurori
- f. angajații Centrului Național Anticorupție în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Intervențiile normative au drept scop stabilirea competenței materiale a Procuraturii Anticorupție la investigarea cazurilor de corupție la nivel înalt, iar a procuraturilor și organelor de urmărire penală teritoriale la investigarea celorlalte cazuri de corupție.

Spre deosebire de alte tipuri de infracțiuni, infracțiunea specificată la art. 243 din *Codul penal* formează întotdeauna o conexitate cronologică cu infracțiunea care a fost săvârșită anterior, urmare a căreia au fost obținute bunurile care reprezintă obiectul material sau imaterial al infracțiunii respective. Astfel, deși este infracțiune autonomă, are ca situație-premisă săvârșirea unei alte infracțiuni, din care provin bunurile ce constituie obiectul material sau imaterial al infracțiunii prevăzute la art. 243 din *Codul penal*. Condiționarea existenței acestor infracțiuni de săvârșirea anterioară a unei alte infracțiuni, din care provin bunurile respective, le caracterizează pe acestea ca fiind infracțiuni corelative. De aceea, la **alin. (2) art. 269** propunem o formulă din care să rezulte clar că urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 243 din *Codul penal* să se efectueze de organul de urmărire penală al CNA, dacă bunurile provin din oricare din infracțiunile pentru care CNA efectuează urmărirea penală ori dacă infracțiunea a fost descoperită de aceasta și nu se cunoaște infracțiunea principală.

III. Competența organelor de urmărire penală

Asigurarea unui act de justiție efectiv, rapid și care să răspundă exigențelor societății, precum și garanția respectării drepturilor persoanelor și examinarea în termen rezonabil a cazurilor, constituie un obiectiv principal în activitatea procurorilor, iar întru realizarea scopurilor și obținerea rezultatelor scontate se impune conjugarea eforturilor tuturor instituțiilor de drept, în lupta cu criminalitatea.

De la adoptarea *Codului de procedură penală*, ponderea numărului de cauze penale aflate în exercitarea nemijlocită a procurorilor a fost în continuă creștere, fiind

determinată de modificările operate în legislația procesual penală. Cu titlu de exemplu, prin *Legea nr. 179/2018*, art. 270 din *Codul de procedură penală* a fost completat cu prevederi [**art. 270 alin. (1) pct. 2) lit. b) și c)**], potrivit cărora, suplimentar, în competența procurorului de a exercita nemijlocit urmărirea penală au fost date mai multe infracțiuni, fapt care, actualmente, duce la o încărcătură enormă per procuror în coraport cu alte activități de bază.

Respectiv, extinderea competenței materiale de exercitare a urmăririi penale de către procuror nu o considerăm justificată, atribuțiile de conducere a activității de urmărire penală de către procuror și pârgghiile de control al activității organelor investigative, în cursul cercetărilor penale, sunt suficiente pentru a asigura derularea unor investigații penale eficiente și în termen rezonabil.

Este de remarcat că, potrivit art. 270 alin.(1) pct. 2) lit. c) din *Codul de procedură penală*, procurorul exercită urmărirea penală pentru infracțiunile prevăzute, printre altele, de art. 227-242³, art. 250-255 din *Codul penal*. Totodată, conform art. 269 din *Codul de procedură penală*, organul de urmărire penală al CNA efectuează urmărirea penală, printre altele, în privința infracțiunilor prevăzute la art. 239-240 din *Codul penal*, iar potrivit art. 269² din *Codul de procedură penală*, organul de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat efectuează urmărirea penală și în privința infracțiunilor prevăzute la art. 250-253 din *Codul penal*.

Prin urmare, se atestă o dublare a competenței materiale pentru unele infracțiuni, atribuindu-le pe de o parte procurorului și, concomitent, organului de urmărire penală al CNA și Serviciului Fiscal de Stat, în același timp, instituindu-se excepții de competență, în cele din urmă, către procuror, fapt care se impune excluderea din competența procurorului de a exercita urmărirea penală.

La fel, prin modificarea **art. 270 alin. (1) pct. 1)** se propune excluderea din competența procurorului exercitarea urmăririi penale în cazul infracțiunilor săvârșite de minori, atribuindu-le în competența organului de urmărire penală al MAI. Or, se constată că, nu în toate cazurile infracțiunile săvârșite de minori, inclusiv și cele deosebit sau excepțional de grave, sunt complexe și din categoria infracțiunilor de rezonanță socială sporită, motiv din care nu sunt atestați factori obiectivi, care ar determina preluarea de către procurori a exercitării urmăririi penale pe aceste categorii de infracțiuni. Mai mult, potrivit art. 270 alin. (9) din *Codul de procedură penală*, în caz de necesitate, procurorul poate exercita personal urmărirea penală în orice cauză penală.

În același timp, se propune completarea **art. 270** cu **alin. (4¹)** pentru a reglementa ipoteza în care un procuror a săvârșit o infracțiune în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, urmărirea penală să se efectueze de către procurorul din altă procuratură, pentru a exclude orice părtinire sau circumstanțe ce ar pune la îndoială obiectivitatea procurorului care va investiga cauza penală.

La fel, în cadrul proiectului se propune o redacție nouă a **art. 270²**. Prin aceste intervenții se urmărește excluderea din competența Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) a infracțiunilor prevăzute la art. 244, 248, 248¹, 248², 249 și art. 259-261 din *Codul penal*.

Or, atribuirea competenței de a exercita urmărirea penală pentru infracțiunile prevăzute la art. 244, 248, 248¹, 248² și 249 din *Codul penal* (dacă valoarea în vamă

a mărfurilor, a drepturilor de import depășește valoarea de 50 000 de unități convenționale) procurorilor din cadrul PCCOCS nu este impusă de anumite criterii obiective, atâta timp, cât exact pentru aceleași infracțiuni, doar că până la quantumul valorii în vamă a mărfurilor sau prejudiciului cauzat prin infracțiune ce nu depășește valoarea de 50 000 unități convenționale, exercitarea urmăririi penale este asigurată, potrivit prevederilor art. 268 și 269² din *Codul de procedură penală*, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal sau, după caz, al Serviciului Fiscal de Stat, iar conducerea urmăririi penale, în ambele situații, este pusă în seama PCCOCS, fapt care derivă din prevederile art. 270² alin. (2) din *Codul de procedură penală*.

Cât privește exercitarea urmăririi penale pentru infracțiunile prevăzute la art. 259-261¹ din *Codul penal*, în proiect, la art. **270² alin. (2) lit. a)**, s-a propus a fi atribuită competența organului de urmărire penală al MAI, având în vedere că în cadrul MAI este creată o subdiviziune specializată pentru combaterea și investigarea infracțiunilor informaționale, care dispune de investigatori instruiți în domeniu, tehnică specială, softuri, instrumente absolut necesare pentru investigarea eficientă a infracțiunilor de categoria respectivă.

În același context, luând în considerare specificul infracțiunilor de referință, se impune concentrarea investigării tuturor crimelor cibernetice (majoritatea cărora au un caracter transnațional și necesită constituirea echipelor comune de investigații JIT), indiferent de mărimea prejudiciului, la un singur organ specializat în investigarea acestora, și anume organul de urmărire penală al MAI (cu subdiviziune specializată în domeniu) sub conducerea PCCOCS, fapt ce va contribui la combaterea eficientă a criminalității în acest domeniu.

La fel, art. **270² alin. (1) lit. d)** din *Codul de procedura penală* impune examinarea cauzelor de către PCCOCS a infracțiunilor săvârșite de un grup criminal organizat în sensul art. 46 din *Codul penal*, doar pentru infracțiunile deosebit de grave și excepțional de grave. Însă reieșind din specificul mandatului PCCOCS, în combaterea criminalității organizate, este necesară atribuirea în competența PCCOCS investigarea tuturor infracțiunilor săvârșite de un grup criminal organizat din motivul că aceasta este o subdiviziune specializată în combaterea criminalității organizate, iar sarcinile de bază sunt axate anume spre destructurarea oricăror tipuri de grupări criminale indiferent de amploarea acestora, sfera de influență, etc.

Or, dacă un grup criminal organizat va săvârși infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave, aceasta nu înseamnă că activitatea infracțională a acestuia nu a atins pragul de severitate și complexitate caracteristic domeniului de competență a PCCOCS. La fel, ar fi alogic, spre exemplu, exercitarea urmăririi penale de către o procuratură teritorială în cazul infracțiunii prevăzute la art. 189 alin. (3) lit. a) din *Codul penal* (șantajul), săvârșită de un *grup criminal organizat*, iar dacă este săvârșită de o *organizație criminală* - de către PCCOCS.

Este de menționat, că proiectul propune completarea **art. 270²** din *Codul de procedură penală* cu o competență nouă acordată PCCOCS, care va exercita urmărirea penală în cazul săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 243 [spălarea banilor] din *Codul penal*, dacă obiectul spălării banilor provine din oricare din infracțiunile date în competența sa, sau dacă a fost descoperită de PCCOCS și nu se cunoaște infracțiunea asociată spălării banilor, similar celorlalte organe de urmărire penală.

4. Fundamentarea economico-financiară

Adoptarea proiectului nu impune cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public național.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Adoptarea proiectului de lege nu va impune necesitatea modificării altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu art. 20 [etapele principale ale legiferării] din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, a fost publicat Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a modificărilor la Codul de procedură penală nr. 122/2003. În temeiul Ordinului ministrului justiției nr. 71 din 14 martie 2022 pe platforma ministerului a fost creat un grup de lucru care în perioada martie-iulie 2022 s-a întrunit periodic în ședințe de lucru pentru a analiza și înlătura carențele cadrului normativ existent. În consecință a fost elaborat [proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative \(modificarea Codului de procedură penală și Codului contravențional\)](#).

La [ședința Secretarilor generali ai ministerelor din 26 ianuarie 2023](#), s-a decis remiterea spre avizare a [proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative \(modificarea Codului de procedură penală și Codului contravențional\)](#), fiind înregistrat în Cancelaria de Stat cu numărul unic 68/MJ/2023.

În contextul recepționării mai multor propuneri de îmbunătățire a proiectului, inclusiv de ordin conceptual, este necesară o perioadă de timp mai îndelungată pentru analiză și sinteză a obiecțiilor și propunerilor formulate. Acest fapt poate compromite realizarea în termeni propuși a acțiunilor și obiectivelor trasate și a condiționalităților asumate de Republica Moldova față de partenerii de dezvoltare și UE.

În acest sens, pentru realizarea în termen a obiectivului cu privire la delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și a Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt, prezentul proiect este un „extras” din proiectul de lege pentru modificare unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și Codului contravențional).

Reținem că, prevederile din proiectul respectiv deja au fost supuse avizării ca parte componentă a [proiectului de lege pentru modificare unor acte normative \(modificarea Codului de procedură penală și Codului contravențional\)](#), înregistrat în Cancelaria de Stat cu numărul unic 68/MJ/2023. Însă pentru respectarea prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul respectiv urmează să parcurgă aceleași etape de legiferare cum sunt trasate în *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*. Prin urmare, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*, rubrica *Registrul proiectelor de acte normative* și pe portalul www.particip.gov.md.

Secretar de stat

Veronica MIHAILOV-MORARU

CERERE nr. 03/1292**din 16 februarie 2023****privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat****a proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (*delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt*)**

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	- Lege; - proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (<i>delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt</i>).
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii (<i>indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului</i>)	Proiect elaborat de Ministerul Justiției în vederea realizării: - Obiectivului b) „Limitarea competențelor Procuraturii Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție de nivel înalt” din Acțiunea 1.2.1. „Eficientizarea activității autorităților cu competențe în domeniul anticorupției și integrității” din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, aprobat prin Legea nr. 211/2021; - Planului de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a RM la UE, aprobat de către Comisia națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022; - Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare (FMI).
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	1. Ministerul Afacerilor Interne (inclusiv Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;

		<p>2. Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal);</p> <p>3. Procuratura Generală;</p> <p>4. Procuratura Anticorupție</p> <p>5. Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale;</p> <p>6. Judecătoria Chișinău;</p> <p>7. Centrul Național Anticorupție;</p> <p>8. Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Drept;</p> <p>9. A.O. „Institutul de Reforme Penale”;</p> <p>10. A.O. „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției”;</p> <p>11. A.O. „Transparency International Moldova”;</p> <p>12. A.O. „Centrul de Resurse Juridice din Moldova”;</p> <p>13. A.O. „Institutul pentru Politici și Reforme Europene”</p>
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	5 zile lucrătoare
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	<p>Victor STARTU, Șef adjunct, Direcția elaborare acte normative, tel.: 0 (22) 20 14 64, email: victor.stratu@justice.gov.md</p>
7.	Anexe (<i>proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă cu documentele de însoțire</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectul hotărârii – 1 filă; - Proiectul de lege – 3 file; - Nota informativă – 9 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	16 februarie 2022
9.	Semnătura	